

Book Review “Khmer Ghosts”

บทวิจารณ์หนังสือ “ผีเขมร”

Patcharapan Katakool

พัชรพรรณ กะตากูล

Faculty of Humanities, Kasetsart University, Thailand

Reviewer

e-mail: patcharapan.k@ku.th

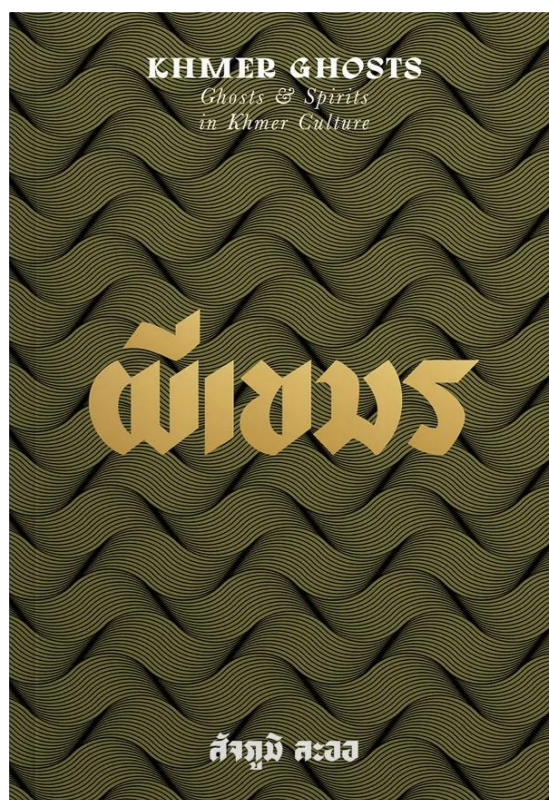
Received 20-11-2025

Revised 17-12-2025

Accepted 19-12-2025

How to Cite:

Katakool, P. (2025). Book Review
“Khmer Ghosts”. *Journal of Arts
and Thai Studies*, 47(3), E6028
(1-5).

La-or, S. (2025). *Khmer Ghosts*. Bangkok: Saengdao. 320 pages.

ผีเขมร เป็นหนังสือสารคดีที่สังกุมิ ละออ ถ่ายทอดจากการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดยคัดสรรเนื้อหาจากนิทานเรื่องสั้น และนวนิยายภาษาเขมร ผ่านกระบวนการแปลอย่างประณีตถี่ถ้วน เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาพสะท้อนทางสังคมและกลวิธีการนำเสนอในเรื่องเล่าผีเขมร” ในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทยและภาษาตะวันออก ภาควิชาภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศิลปากร รวมทั้งได้นำเอาข้อมูลที่น่าสนใจบางส่วนเขียนเป็นบทความตีพิมพ์ลงในหนังสือด้วย ‘ตูน’ ซึ่งมีนิยามว่าเป็น “พรรษา สารคดี” หมายถึง สารคดีที่เน้นความสนุกสนานอ่านง่าย ภายหลังสำเร็จการศึกษา สังกุมิ ละออ ได้นำข้อมูลเรื่องผีที่ได้รวบรวมไว้มาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาและวิธีการเล่าเรื่องที่เหมาะแก่ผู้อ่านทั่วไป หนังสือเล่มนี้จึงเป็นทั้งผลงานสร้างสรรค์และแหล่งข้อมูลที่สะท้อนมิติด้านวรรณกรรม มานุษยวิทยา และวัฒนธรรมเขมรอย่างลุ่มลึก

หนังสือเรื่อง ผีเขมร มีโครงสร้างการนำเสนอเป็นเรื่อง ๆ โดยแบ่งเนื้อหาตามชื่อผีแต่ละประเภท เรื่องแรกว่าด้วย “ผีเขมร” ซึ่งทำหน้าที่ปูพื้นฐานให้ผู้อ่านเข้าใจภาพรวมของความเชื่อเรื่องผีในสังคมกัมพูชา ผู้เขียนอธิบายให้เห็นว่า ชาวเขมรมีความเชื่อเกี่ยวกับผีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ผีดั้งเดิมที่สำคัญ ได้แก่ ผีป่าและผีบรรพบุรุษ ต่อมาเมื่อสังคมเขมรรับอิทธิพลทางความเชื่อจากศาสนาฮินดูและพุทธเข้ามา ก็ได้ผนวกความเชื่อเรื่องผีเข้ากับแนวคิดทางศาสนา จนเกิดเป็นประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ฝังลึกอยู่ในวิถีชีวิตของชาวกัมพูชาตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย

ผู้เขียนนำเสนอเนื้อหาในตอนต่อ ๆ ไป แยกตามชนิดของผี โดยแสดงให้เห็นทั้งลักษณะของผี รูปแบบการปรากฏวิธีการหลอกผู้คน และนัยทางสังคมวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านเรื่องเล่า โดยอาศัยข้อมูลจากวรรณกรรมเขมรหลากหลายรูปแบบ และ

ผนวกเข้ากับทฤษฎีของนักวิชาการทั้งชาวเขมรและชาวไทย นอกจากนี้ ผู้เขียนยังสืบค้นข้อมูลจากข่าวในหนังสือพิมพ์กัมพูชา เพื่อแสดงให้เห็นว่าความเชื่อเรื่องผียังคงดำรงอยู่และปรากฏบทบาทในสังคมเขมรร่วมสมัยอย่างต่อเนื่อง ผีต่าง ๆ ที่สัจภูมิ ละอ คัดสรรมานำเสนอ ได้แก่

เมรีญ็องเวียล ผีที่มีพัฒนาการจากผีเด็กเลี้ยงสัตว์ในป่ามาเป็นผีเด็กผมจุกที่เข้าบ้านเช่นไหวบนหิ้งบูชาเพื่อเรียกทรัพย์สินเงินทอง

จุมเนียงเผติยะฮ์ ผีบ้านผีเรือนเพศหญิงที่คอยปกป้องคุ้มครองบ้านเรือนและผู้อยู่อาศัยให้ร่มเย็นเป็นสุขและมีโชคลาภ

พรายกระทงเขี้ยว (เปรียยก็องโงเคียว) วิญญาณแค้นของหญิงที่เสียชีวิตพร้อมลูกในครรภ์ ความเชื่อเกี่ยวกับผีตนนี้สะท้อนที่มาของความคิดว่า หากเด็ก ๆ ในบ้านเจ็บป่วยโดยไม่ทราบสาเหตุ อาจเกิดจากการเล่นซุกซนและลบหลู่นางเขี้ยวครอบครัวจึงจำเป็นต้องทำกระทงใส่ขนมและนำไปลอยน้ำเพื่อขอขมาดวงวิญญาณ

พรายจูลูก (เปรียยก็องเคอโก) ผีแม่ลูกที่มักปรากฏกายหลอกหลอนผู้คนพร้อมกัน

พรายแปดหัว (เปรียยกบัลปรัเบีย) ผีสาวแปดหัวที่ศิลปินจำนวนมากให้ความเคารพบูชา เชื่อว่าจะส่งเสริมความเป็นสิริมงคลและความก้าวหน้าในวิชาชีพ

พรายกล่อมลูก (เปรียยก็องเปโก) ที่คอยหลอกหลอนผู้คนผ่านเสียงกล่อมลูกอันน่าขนลุก

พรายกะลาเพลิง (เปรียยกโรลาเพลิง) หรือที่คนไทยรู้จักในชื่อ “ผีตายทั้งกลม” เป็นผีตายโหงที่ชาวเขมรถือว่าเป็นหนึ่งในวิญญาณที่ร้ายที่สุด

คโมจเคิมเจกเวีย คนไทยรู้จักในชื่อ “ผีตานี” ผีสาวนุ่งโจงกระเบน ห่มสไบที่คอยหลอกหลอนชาวบ้านยามค่ำคืน

ผีหัวขาด (คโมจก้อมบดก/คโมจก้อมบดกบาล) ผีตายโหงที่อวัยวะส่วนหัวถูกแยกออกจากลำตัว

ลูกกรอก (โกนกรอก) ของศักดิ์สิทธิ์ ทำจากลูกคนหรือสัตว์ที่คลอดก่อนกำหนดและเสียชีวิต นำมาประกอบพิธีปลุกเสกตามขั้นตอนทางไสยศาสตร์ เชื่อกันว่าหากเจ้าของดูแลรักษาเป็นอย่างดีลูกกรอกจะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรือง

เมบาจีส์ตุม วิญญาณผีบรรพบุรุษที่คอยปกป้องรักษาลูกหลานให้อยู่เย็นเป็นสุข อย่างไรก็ตาม หากลูกหลานประพฤติผิดธรรมนิยมประเพณี เชื่อกันว่าวิญญาณเมบาจีส์ตุมนี้จะลงโทษให้เจ็บป่วย หรืออาจรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตได้

เนียะตาคลั้งเมือง วิญญาณในตำนานของกัมพูชา ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของกัมพูชาว่าเป็นนักรบผู้เสียสละชีวิตเพื่อไปนำกองทัพผีมารับกับทัพสยาม แม้ไม่สามารถยืนยันได้ว่าเนียะตาคลั้งเมืองเป็นบุคคลที่มีตัวตนจริงในประวัติศาสตร์ แต่ความศรัทธาต่อวีรชนผู้นี้ยังคงพบได้ในสังคมกัมพูชา โดยเฉพาะที่จังหวัดโพธิสัตว์ ซึ่งมีการประกอบพิธีบวงสรวงอย่างยิ่งใหญ่เป็นประจำทุกปี

งูเก็งกอง (บ๊วะเก็งกอง) มาจากนิทานพื้นบ้านเขมรที่เล่าว่า หญิงผู้หนึ่งลักลอบเป็นซุกกับงู เมื่อสามีจับได้จึงลงนางไปฆ่า และเมื่อพันทอ้งนางออกลูกงูก็เลื้อยออกมาเป็นจำนวนมาก เป็นที่มาของการเกิดงูในโลกนี้

เปรต เป็นผีที่ปรากฏอยู่ในวรรณคดี ขาดก และวรรณกรรมเขมรจำนวนมาก อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในสังคมกัมพูชาในเชิงประเพณี โดยเฉพาะในประเพณีจุมบิณฑ์ หรือเทศกาลบุญสารทเขมร ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ผู้คนเชื่อว่าวิญญาณบรรพบุรุษและเปรตจะกลับมายังโลกมนุษย์เพื่อรับส่วนบุญ ทำให้ประเพณีดังกล่าวมีทั้งมิติทางศาสนา ความเชื่อ และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สำคัญยิ่งต่อชาวเขมร

อสุรกาย ผีที่มีต้นกำเนิดมาจากความเชื่อในศาสนาพุทธ จัดเป็นสัตว์นรกประเภทหนึ่งที่มาอาศัยในโลกมนุษย์ เพื่อยวหลอกหลอนผู้คนยามค่ำคืนและกินของเน่าเปื่อยเป็นอาหาร

กระสือเขมร (อาบ) ผีผู้หญิงที่เกิดจากการสืบทอดวิชาแม่มด หรือวิชาโบราณที่มีพิธีผูกปีศาจให้หนีถือใช้ทำผู้อื่นให้เจ็บป่วย

กระสือเขมร (อาบ) ผีผู้หญิงที่เชื่อว่ามีต้นกำเนิดจากการสืบทอดวิชาแม่มดหรือวิชาโบราณ ผ่านพิธีผูกปีศาจให้อยู่ในอำนาจของหญิงผู้ครอบครองวิชา ผีกระสือเขมรมีลักษณะเป็นวิญญาณที่สามารถทำอันตรายผู้อื่นคือทำให้เจ็บป่วยได้สะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับมนตร์ดำและการใช้ไสยศาสตร์ในสังคมเขมรอย่างเด่นชัด

ผีขหนู ผีผู้หญิงที่สิงสถิตอยู่ในต้นขหนูเพื่อปกป้องทรัพย์สินสมบัติ เป็นวิญญาณที่ไม่ไปผุดไปเกิดและเฝ้าหลอกหลอนคนที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินสมบัติของตน

คโมจติก (ผีน้ำ) เป็นผีที่มาจากนิทานเรื่องผีสำหรับเด็ก ที่แต่งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตือนสติผู้อ่านให้มีสติ ไม่หลงเชื่อหรือหวาดกลัวในสิ่งที่มองไม่เห็น

ยมบาลทำอะไรดีเมื่อผียากกินแซนตวิช เป็นนิทานร่วมสมัยที่สอดแทรกแง่คิดเกี่ยวกับความปลอดภัยในการขับชี่ พร้อมทั้งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการตระหนักรู้ในประเพณีภูมิปัญญา หรือเทศกาลบุญสารทเพ็ญสำหรับคนรุ่นใหม่

ผีเขมรมากมี แม้กระทั่งผีกอไผ่ เป็นเรื่องผีของนักเขียนสารคดีและนิยายเขมรที่รวบรวมจากประสบการณ์ของตนเอง โดยมากมักเน้นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบริเวณป่าไผ่

ผีทวงโลง วรรณกรรมเรื่องผีที่มีวัตถุประสงค์สำคัญคือใช้เตือนใจผู้อ่านไม่ให้โลภในสิ่งที่ไม่ใช่ของตน

หมู่บ้านผีตายโหง เรื่องผีสะท้อนภาพวิถีชีวิตและสังคมของชาวบ้านที่ต้องหาเช้ากินค่ำและยังต้องพึ่งพาตนเอง โดยไม่สามารถพึ่งพาอำนาจรัฐได้

จักรจันตวลสแลง นวนิยายที่เขียนขึ้นเพื่อสะท้อนภาพความโหดร้ายของสงครามฆ่าล้างเผ่าพันธุ์อันเป็นผลจากการเมืองการปกครองในยุคเขมรแดง ทำให้ครอบครัวประชาชนผู้บริสุทธิ์ต้องแตกสลาย กระจัดกระจายกันไปคนละทิศคนละทาง และยังเป็นบาดแผลฝังลึกอยู่ในใจของประชาชนกัมพูชามาจนปัจจุบัน

ปอบ (อาบ) กับกระสือ (ทอมบ) ผีร้ายที่สะท้อนให้เห็นถึงการดำรงอยู่ของความเชื่อพื้นบ้าน ทั้งความเชื่อเรื่องผีและไสยศาสตร์

เปรต 12 จำพวก ความเชื่อที่สืบเนื่องยาวนานนับแต่ครั้งพุทธกาลจนถึงปัจจุบัน สะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลของพระพุทธศาสนาในกัมพูชา

เหน็บผี วรรณกรรมที่เตือนใจผู้คนให้ตระหนักถึงการดำรงตนในศีลธรรม

ผีเขมรเชื้อสายจาม ผีที่หลอกหลอนคนที่ไม่เคารพหลักปฏิบัติสำหรับผู้นับถือศาสนาอิสลาม แสดงให้เห็นภาพความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมในเขมรที่มีชาวจามซึ่งส่วนมากนับถือศาสนาอิสลามอาศัยอยู่ปะปนกับคนเขมรซึ่งโดยมากเป็นผู้นับถือศาสนาพุทธ

ก่อนหินถึงรูปปั้น พัฒนาการตัวแทนผีเขมร เป็นตอนที่ผู้เขียนนำเสนอพัฒนาการของรูปสัญลักษณ์ที่ผู้คนใช้กราบไหว้แทนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้งก่อนหิน รูปปั้น รูปเคารพ จอมปลวก และหลุมศพ

เทพอินดรูเป็น แปลงเป็นผีเจ้าพ่อเจ้าแม่ เทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์อินดรูที่เปลี่ยนสถานะเป็นเหี้ยะตาหรือผีเจ้าพ่อเจ้าแม่ที่คอยปกป้องรักษาชุมชนและบ้านเมืองกัมพูชา แสดงถึงการผสมผสานความเชื่อจากวัฒนธรรมภายนอกเข้ากับความเชื่อดั้งเดิมได้อย่างกลมกลืน

เจ้าพ่อมะค่าโงะ ผีเจ้าที่เจ้าทางที่สอนให้คนรู้จักเคารพกติกาสังคม

เหี้ยะตาผีดี ผีเจ้าพ่อเจ้าแม่ เชื่อว่ามีที่มาจากผีบรรพบุรุษหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สถิตอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ ในธรรมชาติ ทำหน้าที่ช่วยเหลือชาวบ้านที่ทำความดี ขณะเดียวกันก็คอยควบคุมคนให้อยู่ในกฎระเบียบของสังคมด้วย

พุทธชนตื่นรู้ ผีขอยู่ด้วย เป็นตอนที่อธิบายถึงการผสมกลมกลืนของความเชื่อเรื่อง “ผี” ที่มีความเชื่อดั้งเดิมในสังคมเขมรเข้ากับความเชื่อเรื่อง “พระ” ที่เข้ามาพร้อมกับการรับอิทธิพลพระพุทธศาสนาเข้ามาในกัมพูชา

เข้าถึงผีต้องผ่านพิธีกรรม ผู้เขียนอธิบายถึงการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้ติดต่อสื่อสารกับผีเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการขอพรในสิ่งที่ปรารถนา การขอขมา การขอให้รักษาอาการเจ็บป่วยของคนในครอบครัว ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของผีในสังคมเขมรได้อย่างชัดเจน

จากเรื่องผีที่ผู้เขียนคัดสรรมานำเสนอ จะเห็นได้ว่ากัมพูชามีความเชื่อเรื่องผีสืบเนื่องมาตั้งแต่บรรพกาล ลักษณะของผีที่ปรากฏในวรรณกรรมและความเชื่อพื้นบ้านมีความหลากหลาย ทั้งผีดั้งเดิมที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติและบรรพบุรุษ ผีที่รับอิทธิพลจากพุทธศาสนา ตลอดจนผีที่ได้รับอิทธิพลจากต่างวัฒนธรรม นอกจากนี้ผีแต่ละชนิดยังสะท้อนบทบาทที่แตกต่างกัน ตั้งแต่ผีดุร้ายที่สามารถปรากฏกายหลอกหลอนหรือทำร้ายผู้คน ไปจนถึงผีที่มีหน้าที่คุ้มครอง ปกปักรักษา และนำความเป็นสิริมงคลให้แก่ผู้ศรัทธา

นอกจากการถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องผีในวัฒนธรรมเขมรแล้ว ผู้เขียนยังได้เชื่อมโยงให้เห็นว่าเรื่องผีทำหน้าที่เป็นบันทึกความทรงจำทางประวัติศาสตร์ สังคม และการเมืองของกัมพูชาได้อีกด้วย ในบรรดาเรื่องผีที่ผู้เขียนแปลมาจาก

วรรณกรรมและนิทานร่วมสมัยหลายเรื่อง เช่น จักจั่นตวลสแลง มีฉากหรือตัวละครที่เชื่อมโยงกับยุคเขมรแดง หรือสมัยกัมพูชาประชาธิปไตย (ค.ศ. 1975–1979) ที่ขบวนการคอมมิวนิสต์กัมพูชาทำหน้าที่เป็นผู้นำประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจ็บปวดจากโศกนาฏกรรมการเมืองในอดีตที่ยังฝังลึกในจิตสำนึกของประชาชนเขมร ดังข้อความตอนหนึ่งที่นักเขียนชาวเขมรชื่อ จุต ไช กล่าวไว้ว่า “เมื่อข้าพเจ้าติดอยู่ในระบอบเขมรแดง พวกทมิฬเหล่านั้นได้พากันทำลายความเชื่อห้ามไม่ให้ประชาชนเขมรทำบุญทำทาน จัปพระภิกษุสงฆ์สักทำลาวยั่วว้าวุ่นเป็นต้น พวกนั้นได้แต่พูดและหลอกลวงเท่านั้น เพราะเวลาลับตาผู้คน เขาก็พากันบนบานผีราวกับพวกอีแอบ” (La-or, 2025 : 176) ข้อความนี้สะท้อนถึงมาตรการการปฏิรูปสังคมแบบสุดโต่งของเขมรแดงที่นำพาประเทศเข้าสู่สังคมนิยมเกษตรกรรมแบบพึ่งตนเอง ล้มล้างระบบการศึกษา เศรษฐกิจ และศาสนา โดยมีการบังคับพระสงฆ์ให้สึกเพื่อไปใช้แรงงาน ห้ามคนนับถือศาสนา และยังแสดงให้เห็นถึงความย้อนแย้งของผู้ปกครองที่กดขี่ประชาชน บีบคั้นให้ละทิ้งความเชื่อตามหลักศาสนาในขณะที่ตนเองยังยึดถือความเชื่อความศรัทธาของตนเอาไว้อย่างเหนียวแน่น ผีในบริบทนี้จึงมิใช่เพียงตัวละครในเรื่องเล่า หากแต่เป็นตัวแทนของบาดแผลทางประวัติศาสตร์ที่ยังไม่ได้รับเยียวยาอย่างสมบูรณ์ เรื่องผีเขมรจึงทำหน้าที่เป็นพื้นที่ในการถ่ายทอดความทรงจำและวิพากษ์เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ไปด้วย

เรื่องเล่าผีเขมรในหนังสือเล่มนี้แสดงให้เห็นถึงบทบาทของเรื่องผีในสังคมเขมรที่สอดคล้องกับบทบาทเรื่องผีในสังคมไทยร่วมสมัย (Sindhuprama, 2560 : 89-99) โดยพบว่าผีมีบทบาทต่อผู้คนและสังคมดังนี้ 1) บทบาทในการสร้างความบันเทิง 2) บทบาทในการกำหนดพฤติกรรมของคนด้วยความรู้สึกกลัว ซึ่งมีทั้งการกำหนดพฤติกรรมเพื่อรักษามาตรฐานศีลธรรมหรือธำรงความมั่นคงของสังคม สร้างความปลอดภัยเพราะเรื่องผีทำให้คนระมัดระวังในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิต 3) บทบาทในการอธิบายพื้นที่และการส่งต่อความทรงจำ ได้แก่ การอธิบายประวัติศาสตร์ของพื้นที่ อธิบายลักษณะหรืออัตลักษณ์ของคนในพื้นที่ ส่งต่อความทรงจำเหตุการณ์ความรุนแรงที่เคยเกิดขึ้นในอดีต มักบอกเล่าถึงสาเหตุการตายและบ่อยครั้งมีการเชื่อมโยงไปถึงเหตุการณ์จริงที่เคยเกิดขึ้นในอดีต บทบาทในการสืบทอดความเชื่อดั้งเดิม ซึ่งสะท้อนว่าแม้จะเป็นสังคมร่วมสมัยแต่ความเชื่อดั้งเดิมก็ยังคงฝังรากลึกอยู่

หนังสือ *ผีเขมร* เป็นผลงานที่มีคุณค่าเชิงคติชนวิทยาด้วยเป็นแหล่งเก็บรวบรวมเรื่องเล่าความเชื่อพื้นบ้านของชาวเขมรอันหลากหลาย ตั้งแต่ผีบรรพบุรุษและผีบ้านผีเรือน เช่น เมมาจิสต์ตุมและจุมเนียงเผติยะฮ์ ผีที่เกี่ยวข้องกับความอุดมสมบูรณ์และโชคลาภอย่าง เมรียูก้องเวียล ไปจนถึงผีตายโหงและวิญญาณอาฆาต เช่น พรายกระตงเขี้ยว พรายกะลาเพลิง และ ผีหัวขาด ซึ่งสะท้อนความพยายามของสังคมในการอธิบายความตาย ความสูญเสีย และความไม่แน่นอนของชีวิต เรื่องเล่าเหล่านี้ยังแสดงให้เห็นการผสมผสานความเชื่อดั้งเดิมเข้ากับศาสนาพุทธอย่างเด่นชัด ผ่านผีอย่าง เปรต และพิธีกรรมในประเพณีบุญบั้งไฟ ตลอดจนบทบาทของผีในฐานะตัวแทนของอำนาจเชิงสัญลักษณ์และการเมืองวัฒนธรรม เช่น เนียะตาคลึงเมือง และเนียะตาคีดี และยังมีคุณค่าในเชิงมานุษยวิทยาอีกด้วย ดังจะเห็นได้ว่า ผีในหนังสือเล่มนี้ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมมนุษย์ กำกับศีลธรรม และจัดระเบียบสังคม ผ่านความเชื่อ พิธีกรรม และเรื่องเล่าที่ฝังรากลึกอยู่ในวิถีชีวิตของชาวเขมรอย่างแนบแน่น

เมื่อพิจารณาภูมิหลังของผู้เขียนซึ่งเป็นนักเขียนสารคดีและกวีนิพนธ์ที่มีผลงานตีพิมพ์จำนวนมาก โดยเฉพาะงานสารคดีที่เกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรมเขมรหรือกัมพูชา อาทิ เตียวเขมร (2544) ส่องเขมร ตระเวนกัมพูเจีย (2546) ผาเขมรเห็นไซ่ง่อน (2548) จุมเรียบซัวร์ บัดต้อมบอง (2553) และเสียมเรียบ สยามแพ่ แซมร่ฟ่าย (2553) สะท้อนให้เห็นความสนใจและการศึกษาข้อมูลในพื้นที่ประเทศกัมพูชาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้เขียนยังมีผลงานวิชาการด้านเขมรศึกษา ได้แก่ ผลงานวิจัยระดับปริญญาโท ปริญญาตรี สาขาวิชาเขมรศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์ศิลาจารึกสดก๊กอภิมเขมร (2549) และผลงานวิจัยระดับปริญญาตรี สาขาวิชาจารึกภาษาไทยและภาษาตะวันออก เรื่อง ภาพสะท้อนทางสังคมและกลวิธีการนำเสนอในเรื่องเล่าผีเขมร (2564) จากภูมิหลังและความเชี่ยวชาญของผู้เขียนดังกล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าความรู้ด้านภาษาเขมรและการเข้าถึงแหล่งข้อมูลต้นฉบับโดยตรงเป็นจุดแข็งที่ส่งเสริมความน่าเชื่อถือและคุณค่าของหนังสือ *ผีเขมร* ได้อย่างดี

แม้ *ผีเขมร* จะมีจุดเด่นด้านการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่อ่านเข้าใจง่ายและสามารถเข้าถึงผู้อ่านในวงกว้างได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม สำหรับผู้อ่านเชิงวิชาการ หนังสือเล่มนี้ยังมีข้อจำกัดบางประการ กล่าวคือ หนังสือมุ่งนำเสนอเรื่องเล่าและข้อมูลเชิงพรรณนาเป็นหลัก จึงมิได้วิเคราะห์หรือจัดกลุ่มเนื้อหาตามกรอบแนวคิดทฤษฎีอย่างเป็นระบบเช่นที่ผู้เขียนได้ดำเนินการไว้ในงานวิทยานิพนธ์ ผู้อ่านที่คาดหวังการวิเคราะห์ผ่านกรอบแนวคิดเฉพาะ อาจต้องอ่านเพิ่มเติมจากวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนเอง ร่วมกับงานวิชาการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ทั้งนี้ ข้อจำกัดดังกล่าวมิได้ลดทอนคุณค่าของหนังสือ หากแต่สะท้อนลักษณะของงานที่เอื้อต่อการนำไปศึกษา ต่อยอด และพัฒนาเป็นงานวิจัยเชิงทฤษฎีหรือเชิงเปรียบเทียบในอนาคต

โดยภาพรวม *ผีเขมร* ของสัจภูมิ ละออ มิได้เป็นเพียงการรวบรวมเรื่องเล่าผี หากยังเป็นงานที่สะท้อนโลกทัศน์และประสบการณ์ทางสังคมของชาวกัมพูชาในช่วงเวลาต่าง ๆ ได้อย่างมีนัยสำคัญ หนังสือเล่มนี้จึงเหมาะทั้งในฐานะสารคดีที่ใช้อ่านเพื่อความเข้าใจวัฒนธรรม และในฐานะแหล่งข้อมูลทางวิชาการที่สามารถนำไปต่อยอดการศึกษาวิจัยทั้งด้านวรรณกรรม ความเชื่อ และความทรงจำทางสังคมในบริบทของสังคมร่วมสมัยได้อีกด้วย

รายการเอกสารอ้างอิง (References)

- La-or, S. (2006). *A Literary Analysis of the Sdok Kok Thom Inscription*. Master Thesis, M.A. in Khmer Studies, Silpakorn University, Thailand. (In Thai)
- La-or, S. (2022). *Social Reflections and The Presentation Techniques of Khmer Ghost Stories*. Doctoral Dissertation, Ph.D. in Epigraphic (Thai and Oriental Languages), Silpakorn University, Thailand. (In Thai)
- Sindhuprama, N. (2017). *Ghost Stories in Contemporary Thai Society: Unctions and Cultureal Hybridization*. Undergraduate Thesis. B.A. in Arts, Chulalongkorn University, Thailand. (In Thai)

